Příloha č. 8

Jednání pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace v roce 2020

Úvod

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace (dále jen „Komise RIA“) byla zřízena v listopadu 2011. Jejím posláním je posuzování kvality provedeného hodnocení dopadů regulace (*Regulatory Impact Assessment* - RIA) u předkládaných návrhů právních předpisů, tj. u zákonů, nařízení vlády, vyhlášek a rovněž věcných záměrů zákona (právní předpisy). Komise RIA byla zřízena mj. v reakci na doporučení OECD členským státům ohledně ustavení mechanismů a institucí pro aktivní provádění nezávislé kontroly předkládaných právních předpisů z hlediska kvality hodnocení jejich dopadů a identifikaci případných nedostatků.

Komise RIA má od počátku svého působení ambici přispívat ke zlepšení analýzy celospolečenských dopadů nově navrhovaných právních předpisů. Prostřednictvím posuzování kvality zpracovávaných závěrečných zpráv RIA (ZZ RIA) se Komise RIA nepřímo snaží přispět i ke kultivaci legislativního procesu s důrazem na transparentnost směrem k „příjemcům“ regulace a rovněž na kvalitní analýzu řešeného problému.

RIA v době pandemie COVID-19

Pandemická situace se výrazně dotkla i agendy RIA. Návrhy právních předpisů předkládané v nouzovém stavu[1] neobsahovaly ZZ RIA[2]. Tato skutečnost výrazně snížila zejména podíl návrhů zákonů se zpracovanou ZZ RIA. Vlivem pandemie se také snížil počet prezenčních jednání Komise RIA a většina materiálů byla projednávána ve zkrácených řízeních (per rollam).

Personální složení Komise RIA

S účinností od 1. 1. 2020 komisi doplnil Ing. Vladimír Štípek, Ph.D. Počet členů se tak zvýšil ze 13 na 14 a během roku se dále neměnil. Složení Komise RIA je součástí přílohy č. 3.

---

[1] Nouzový stav byl vyhlášen od 12. 3. do 17. 5. 2020 a následně od 5. 10. 2020 s přesahem do následujícího roku.

[2] Dle bodu 3.8 písm. d) Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace se RIA nezpracovává v případech krizových situací.

RIA v rámci návrhů právních předpisů

V případě věcných záměrů zákona byla ZZ RIA v souladu s Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace (RIA) zpracována vždy. U návrhů zákonů nebyla ZZ RIA zpracována v 72 % případů, tj. k 112 návrhům. Ve 21 případech nezpracování ZZ RIA vyplývalo z plánu legislativních prací vlády, ve 22 případech byla udělena výjimka předsedkyní LRV, ve zbylých případech se jednalo o jiné důvody (zejména krizová situace vyvolaná pandemií COVID-19, dále zákon o státním rozpočtu a jeho novelizace). V případě podzákonných právních předpisů převažovaly předklady bez zpracované ZZ RIA. U návrhů, kde nebyla zpracována ZZ RIA, bylo zhodnocení dopadů navrhovaného řešení v rozsahu požadovaném Legislativními pravidly vlády součástí důvodové zprávy nebo odůvodnění.

Druh právního předpisu	Se zpracovanou ZZ RIA	Bez zpracované ZZ RIA
Věcný záměr zákona	5	0
Návrh zákona	44	112
Návrh nařízení vlády	22	54
Návrh vyhlášky	20	129

Tabulka 01. Přítomnost RIA v návrzích právních předpisů v roce 2020

Souhrnný pohled na RIA v rámci návrhů zákonů od roku 2012 zobrazuje graf 01. V něm jsou zahrnuty jak vládní návrhy zákonů (včetně věcných záměrů) zaevidované v příslušném roce Úřadem vlády ČR, tak návrhy ostatních předkladatelů (tj. poslanců, Senátu a VÚSC). Návrhy, které projednávala Komise RIA, přibližně kopírují vládní návrhy s RIA. Vyšší počet návrhů zákonů bez ZZ RIA v loňském roce souvisí převážně s krizovou situací. Z grafu je rovněž patrný oproti předchozímu volebnímu období vyšší počet návrhů zákonů jiných subjektů (zejména poslaneckých), k nimž se RIA nezpracovává.

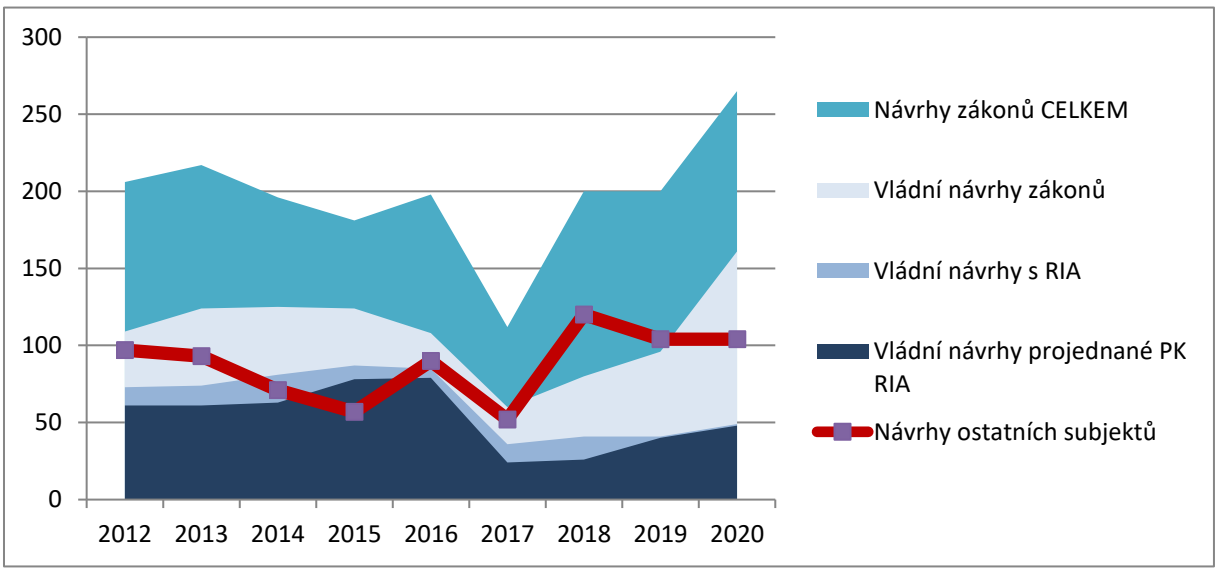

Graf 01. RIA v rámci návrhů zákonů

Činnost Komise RIA

Komise RIA se v roce 2020 zabývala závěrečnými zprávami RIA k 55 návrhům právních předpisů. V rámci svých 5 zasedání posuzovala ZZ RIA u 20 návrhů právních předpisů. Dalších 35 ZZ RIA projednala ve zkrácených řízeních (per rollam). Dohromady se jednalo o:

- 4 věcné záměry zákona,
- 48 zákonů,
- 2 nařízení vlády,
- 1 vyhlášku.

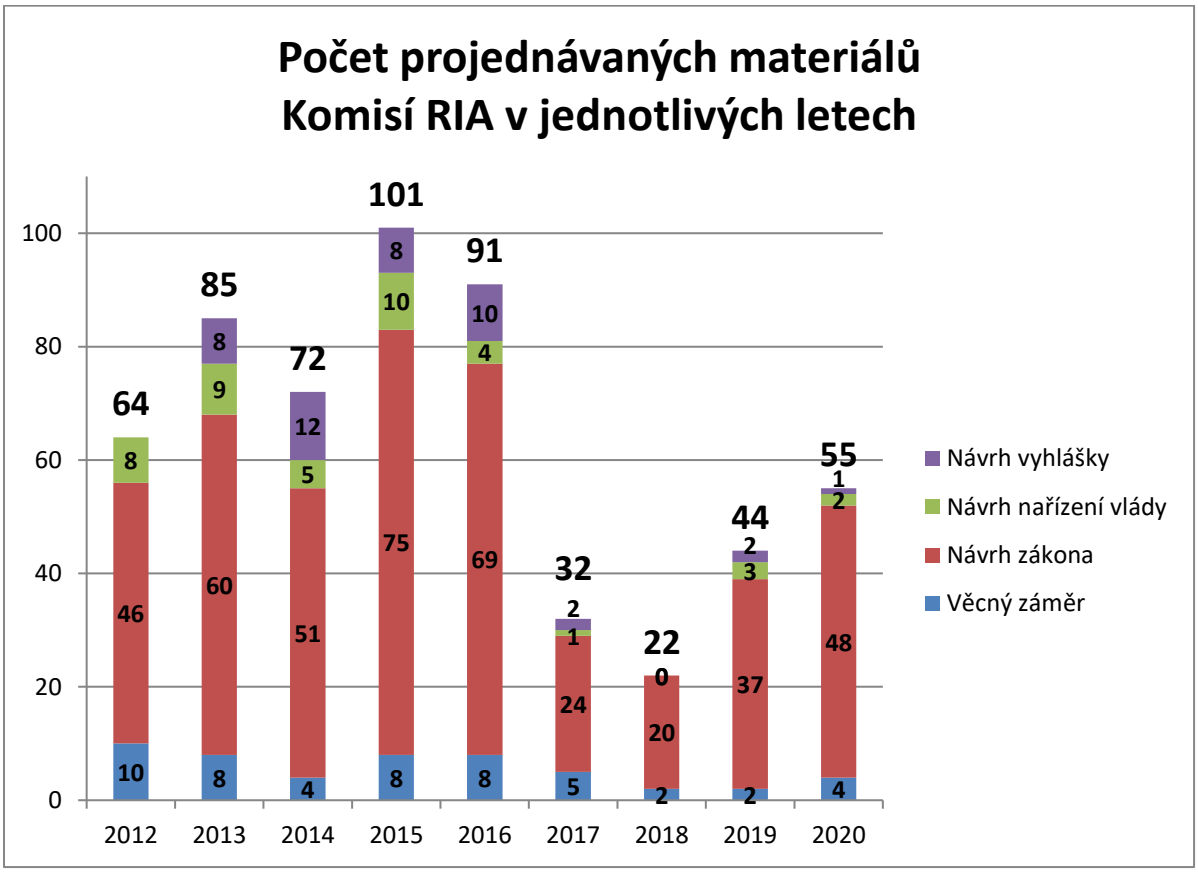

Graf 02. Počet projednávaných materiálů Komisí RIA v jednotlivých letech

Z grafu 02 je patrný rostoucí trend projednávaných ZZ RIA od nástupu současné vlády. Tento vývoj kopíruje politický cyklus, kdy se postupně začínají projednávat materiály připravované již aktuální vládou. Celkový počet legislativních návrhů předkládaných v tomto volebním období je doposud nižší než v předchozím volebním období.

Z metodologického hlediska je třeba upozornit, že počty projednávaných návrhů Komisí RIA v daném roce nevycházejí ze stejné základny[3] jako celkové počty

[3] V případě, že budeme vycházet ze stejné základny, tak Komise RIA projednala 5 věcných záměrů zákona, 33 návrhů zákonů, 2 návrhy nařízení vlády a 1 návrh vyhlášky.

zaevidovaných návrhů právních předpisů (které mají v systému eKLEP přiděleno čj. OVA) uvedených v tabulce 01. V průběhu roku 2020 bylo komisí projednáváno i několik předpisů zaevidovaných v roce 2019, naopak některé předpisy zaevidované v závěru roku se dostanou na pořad jednání komise až v roce 2021.

V případě opakovaných projednání stejného materiálu je vždy započteno pouze první projednání. Opakovaně se v loňském roce v komisi projednával návrh stavebního zákona a s ním související návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona (čj. OVA 563/20 a 564/20). Komise RIA se v revidovaném stanovisku vyjádřila k doplněné ZZ RIA, přičemž konstatovala, že klíčovou otázkou pro ZZ RIA, která však není dostatečně zodpovězena či odpovědi nejsou dostatečně podloženy, je otázka, zdali změna povahy vyjádření dotčených orgánů a současně digitalizace nevychýlí rovnováhu při ochraně oprávněných zájmů.

Členové Komise RIA se u vybraných návrhů právních předpisů účastnili jejich projednávání i na schůzích Legislativní rady vlády.

Co se mezinárodní spolupráce týče, Komise RIA je aktivním členem prestižní platformy RegWatchEurope sdružující evropské nezávislé dozorové orgány[4]. V roce 2020 předsedala platformě německá Nazionaler Normenkontrollrat, plánovaná jednání v Berlíně však byla odložena kvůli pandemii a spolupráce probíhala takřka výlučně online. Výjimkou bylo lednové setkání představitelů RWE s místopředsedou Evropské komise Marošem Šefčovičem v Bruselu, kterého se účastnila i předsedkyně Komise RIA. Dále se prof. Jílková v průběhu roku účastnila 4 online jednání, jejichž součástí byly workshopy k tématům zapojení stakeholderů a princip one-in, one-out.

Stanoviska Komise RIA

Závěry stanovisek Komise RIA mají ustálenou podobu obsahující jednu ze 4 možných formulací (pracovně označenou příslušným písmenem):

(A) Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády**, aby byl návrh v předloženém znění doporučen vládě ke schválení**.

(B) Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády**, aby byl návrh doporučen vládě ke schválení** za předpokladu zohlednění výše uvedených **doporučujících připomínek**.

[4] Jedná se o platformu sdružující subjekty v evropských zemích, které radí vládám v opatřeních k omezení byrokracie a zlepšení kvality právních předpisů. Role a mandáty těchto orgánů se svým rozsahem liší, vesměs jsou ale zapojeny do ex-ante posuzování nových návrhů právních předpisů. Členy jsou v současnosti orgány z České republiky, Finska (Finnish Council of Regulatory Impact Analysis), Německa (Nationaler Normenkontrollrat), Nizozemska (ATR), Norska (Regelrådet), Švédska (Regelrådet) a Velké Británie (Regulatory Policy Committee).

(C) Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády**, aby projednávání návrhu přerušila za účelem přepracování návrhu předkladatelem ve smyslu** výše uvedených **zásadních připomínek**.

(D) Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády**, aby ve svém stanovisku** doporučila vládě **návrh neschválit vzhledem k výše uvedeným zásadním připomínkám**.

Z grafu 03 je možné vyčíst rozložení jednotlivých typů stanovisek Komise RIA u 55 posuzovaných ZZ RIA v roce 2020.

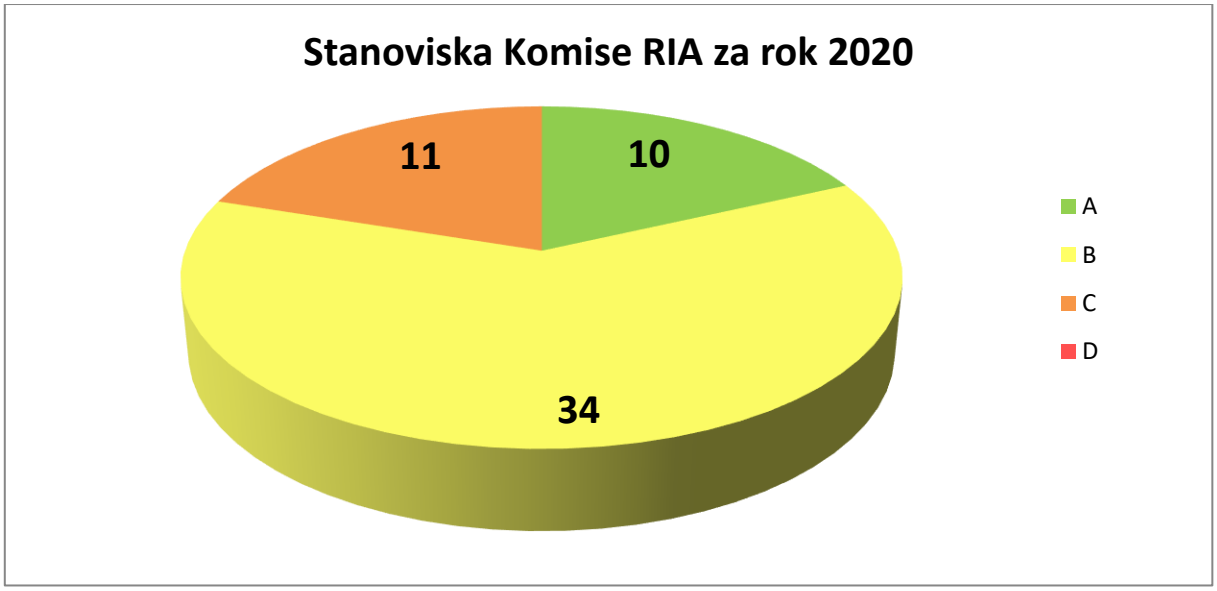

Graf 03. Stanoviska Komise RIA za rok 2020

Z metodologického hlediska je třeba uvést, že uvedené počty představují předkládané materiály, k nimž bylo zpracováno stanovisko. V některých případech totiž stanovisko pokrývá více návrhů (zpravidla v případech, kdy je předkládán samostatný změnový zákon). V takových situacích je fakticky stanovisko započteno dvakrát.

Následující přehled (tabulka 02) uvádí pro úplnost souhrn stanovisek Komise RIA ve vztahu k jednotlivým předkladatelům. Nejvíc návrhů pocházelo od MV (11 návrhů), MF (10 návrhů) a MPO (9 návrhů). Celkově převažovala (z 80 %) souhlasná stanoviska (tj. „A“ a „B“) nad nesouhlasnými („C“), přičemž v 11 případech udělila doporučující stanovisko bez připomínek („A“). Komise RIA v loňském roce naopak nevydala žádné čistě negativní stanovisko („D“).

Předkladatel	Projednané návrhy Komisí RIA	Stanovisko Komise RIA			
		A	B	C	D
MD	1	0	0	1	0
MF	10	2	8	0	0
MK	1	0	0	1	0
MMR	4	0	1	3	0
MO	1	1	0	0	0
MPO	9	1	6	2	0
MPSV	5	0	2	3	0
MSp	1	1	0	0	0
MŠMT	2	0	2	0	0
MV	11	4	7	0	0
MZd	2	0	2	0	0
MZe	0	0	0	0	0
MZV	0	0	0	0	0
MŽP	4	1	3	0	0
ÚVČR (RVVI)	1	0	1	0	0
ČBÚ	1	0	1	0	0
NÚKIB	1	0	0	1	0
ÚOHS	1	0	1	0	0
Celkem	55	10	34	11	0

Tabulka 02. Stanoviska Komise RIA dle předkladatelů

Relevantní dlouhodobé časové srovnání naráží na metodické změny, množství a druhy projednávaných návrhů právních předpisů v jednotlivých letech. Komise RIA se v návaznosti na sjednocení závěrů stanovisek pokusila v roce 2017 zpětně kategorizovat doposud vydaná stanoviska od roku 2014 tak, aby odpovídala současným ustáleným závěrům stanovisek. Následující dva grafy (04 a 05) uvádějí počet a podíl souhlasných (kladných / doporučujících) stanovisek na celkovém počtu vydaných stanovisek Komisí RIA za období 2014–2020. V případě opakovaných stanovisek je započteno pouze první stanovisko. Patrný je trend zvyšujícího se podílu souhlasných stanovisek v posledních letech.

Stanoviska Komise RIA jsou zveřejňována po projednání příslušného materiálu vládou na stránkách ria.vlada.cz.

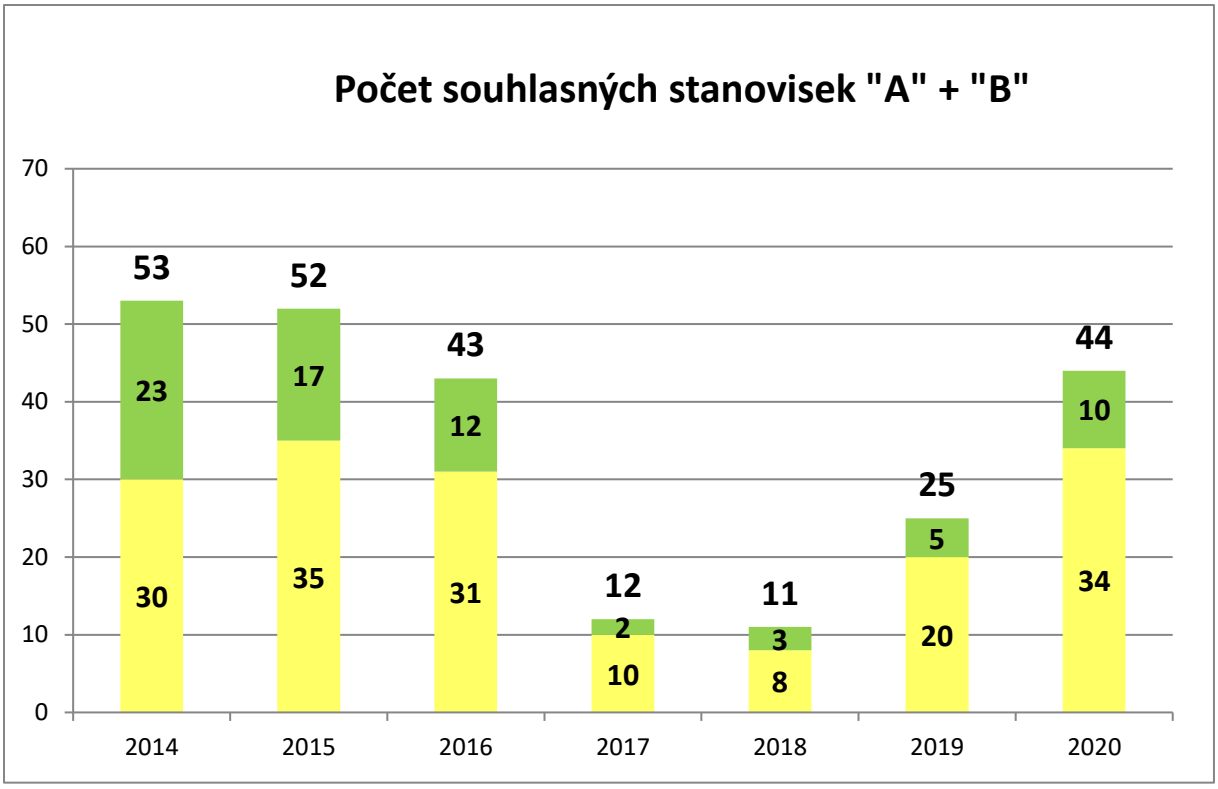

Graf 03. Počet souhlasných stanovisek

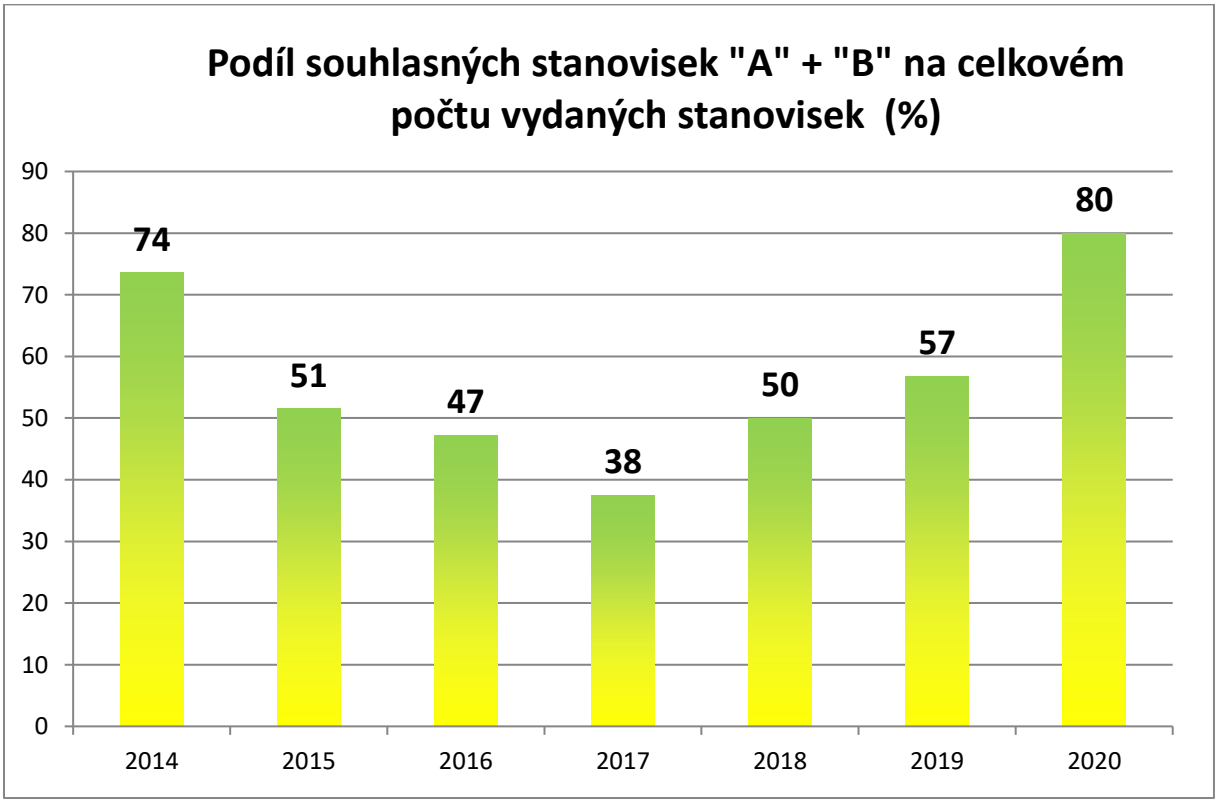

Graf 04. Podíl souhlasných stanovisek na celkovém počtu vydaných stanovisek

Výjimky z provedení hodnocení dopadů regulace

V průběhu roku 2020 bylo předsedkyni Legislativní rady vlády předloženo ze strany předkladatelů **99 žádostí** o výjimku z provedení hodnocení dopadů regulace ke **113 návrhům právních předpisů**, přičemž ve všech případech bylo vyhověno.

Výjimka byla udělena k 31 návrhům zákona, 29 návrhům nařízení vlády a 53 návrhům vyhlášek. Nezpracování ZZ RIA však neznamenalo, že nebylo provedeno žádné hodnocení dopadů daného právního předpisu. K návrhům právních předpisů byl nejprve zpracován přehled dopadů. Stručné vyhodnocení rovněž obsahovala důvodová zpráva (respektive odůvodnění), která je součástí každého návrhu právního předpisu.

Přehled návrhů právních předpisů projednávaných Komisí RIA v roce 2020

Název návrhu právního předpisu	Předkladatel	Čj. OVA / Čj. LRV	Stanovisko PK RIA
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice), ve znění zákona č. 229/2016 Sb., a zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů	MPO	1108/19	A
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony související s těmito zákony a zákonem o evidenci skutečných majitelů	MF	1144/19	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	MMR	1187/19	B
Návrh zákona o munici	MV	1194/19	A
Návrh zákona o zbraních	MV	1195/19	A
Návrh zákona o stavebních výrobcích a jejich použití do staveb	MPO	14/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů	MSP	63/20	A
Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zbraních	MV	74/20	B
Návrh zákona o správě voleb	MV	80/20	B (společné stanovisko s čj. 81/20)
Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o správě voleb	MV	81/20	B (společné stanovisko s čj. 80/20)
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony	MPSV	108/20	C
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění zákona č. 5/2019 Sb., a další související zákony	MF	117/20	A
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	MPSV	176/20	C
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů	MO	177/20	A
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	MF	192/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v souvislosti s implementací směrnice (EU) 2019/878 a nařízení (EU) 2019/876	MF	193/20	B

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., zákon o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů	MZd	214/20	B
Návrh zákona o metrologii	MPO	285/20	B
Návrh věcného záměru zákona o zapojení dotčených obcí a jejich občanů do řízení směřujících k výběru lokality pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech a k povolení provozování úložiště radioaktivních odpadů	MPO	499/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	MV	510/20	A
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů	MD	520/20	C
Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony	MF	558/20	B
Návrh stavebního zákona	MMR	563/20	C (společné stanovisko s čj. 564/20)
Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona	MMR	564/20	C (společné stanovisko s čj. 563/20)
Vládní návrh zákona o službách platforem pro sdílení videonahrávek a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o službách platforem pro sdílení videonahrávek)	MK	607/20	C
Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem kapitálového trhu	MF	633/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v souvislosti s paušální daní	MF	655/20	B
Návrh věcného záměru zákona o účetnictví	MF	720/20	A
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	MZd	740/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	MV	743/20	A
Návrh zákona o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice a o změně zákona č. 165/2000 Sb., o podporovaných zdrojích energie, ve znění pozdějších předpisů	MPO	756/20	C
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů	ČBÚ	778/20	B

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů	ÚOHS	783/20	B
Návrh zákona o občanských průkazech	MV	784/20	B (společné stanovisko s čj. 785/20)
Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o občanských průkazech	MV	785/20	B (společné stanovisko s čj. 784/20)
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony	MPO	794/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 276/2003 Sb., o Antarktidě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů	MŽP	802/20	B
Věcný záměr zákona o zabezpečení hydrometeorologické služby	MŽP	814/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů	MPSV	909/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	MŠMT	942/20	B
Návrh nařízení vlády o podmínkách poskytnutí kompenzací nepřímých nákladů pro odvětví, u kterých bylo zjištěno značné riziko úniku uhlíku v důsledku promítnutí nákladů spojených s emisemi skleníkových plynů do cen elektřiny	MŽP	1092/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů	ÚV ČR (RVVI)	1097/20	B
Návrh nařízení vlády o podmínkách použití peněžních prostředků Státního fondu podpory investic formou dotace nebo úvěru poskytovaných na revitalizaci brownfieldů pro jiné než hospodářské využití	MMR	1108/20	C
Věcný záměr energetického zákona	MPO	1120/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	MPO	1156/20	C
Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací právních předpisů Evropské unie týkajících se unie kapitálových trhů	MF	1165/20	B
Návrh zákona o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy a o změně některých zákonů	MPO	1172/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů	NÚKIB	1184/20	C
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další	MV	1225/20	B

související zákony			
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů	MV	1341/20	B
Návrh zákona o panevropském osobním penzijním produktu a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o panevropském osobním penzijním produktu)	MF	1396/20	B
Návrh zákona o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí a o změně některých zákonů (zákon o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí)	MŽP	1430/20	A
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů	MPSV	1433/20	B
Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony	MPSV	1473/20	C
Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů	MŠMT	44129/2020-UVCR	B